

СТРАТЕГІЯ

державної політики у сфері організації та проведення азартних ігор щодо мінімізації негативного впливу азартних ігор, запобігання виникненню та боротьби з ігровою залежністю (лудоманією) на період до 2035 року

Опис проблем, які зумовили прийняття Стратегії, і нормативно-правових актів, що діють у відповідній сфері

Правову основу сучасної державної політики у сфері організації та проведення азартних ігор було закладено у 2020 році з прийняттям Закону України “Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор”. Цей законодавчий акт не лише легалізував ринок азартних ігор, а й вперше визначив такі ключові принципи державної політики у сфері організації та проведення азартних ігор як захист прав, законних інтересів, життя та здоров’я громадян; забезпечення принципу відповідальної гри; запобігання виникненню та боротьба з ігровою залежністю (лудоманією).

Попри легалізацію й державне регулювання ринку азартних ігор в Україні, проблема ігрової залежності залишається гострим соціально-економічним та медико-психологічним викликом. Її негативні наслідки мають комплексний характер: від погіршення стану громадського здоров’я та добробуту сімей до зниження рівня соціальної стабільності та негативного впливу на загальні показники економічної безпеки країни.

Високий рівень психоемоційної напруги, спричинений триваючою збройною агресією російської федерації проти України, істотно посилює схильність до азартних ігор як деструктивної форми подолання стресу. Це, у свою чергу, посилює ризики виникнення ігрової залежності, зокрема серед потенційно вразливих груп населення: військовослужбовців, ветеранів, внутрішньо переміщених осіб та молоді, а також громадян, які перебувають у складних життєвих обставинах.

З початком повномасштабного вторгнення російської федерації фактор ігрової залежності почав активно використовуватись державою-агресором як інструмент дестабілізації внутрішньої ситуації в Україні. Через вербування осіб зі схильністю до ігрової залежності та ознаками ігрової залежності здійснюється збір розвідувальної інформації, фінансування диверсійної діяльності та інші протиправні дії проти державної безпеки.

Ігрова залежність становить особливу небезпеку для військовослужбовців, оскільки вона стає джерелом не лише особистої психологічної та фінансової вразливості, а й створює потенційні ризики для безпеки підрозділів та

національної безпеки в цілому. Перебуваючи в умовах активних бойових дій під постійним стресом, військовослужбовці можуть використовувати азартні ігри як деструктивний спосіб “втечі від реальності”, що лише поглиблює залежність.

Такий стан фінансової та психічної нестабільності створює передумови для критичної вразливості перед зовнішніми загрозами. Зокрема, гостра потреба в коштах та психологічне виснаження можуть бути використані спецслужбами країни-агресора як важелі для маніпуляцій, тиску або спроб залучення осіб до протиправної діяльності. Крім того, залежні особи потрапляють у зону ризику втягнення до злочинних угруповань, що може спонукати їх до зловживання службовим становищем, вчинення корупційних правопорушень, розголошення службової інформації або інших незаконних дій.

Окремим деструктивним чинником поширення ігрової залежності є масова реклама та функціонування нелегального сегмента азартних ігор, який повністю ігнорує встановлені державою вимоги щодо захисту гравців та соціальні зобов'язання, що є обов'язковими для легального ринку. Це не лише поглиблює ігрову залежність, а й унеможлиблює надання своєчасної допомоги особам з ігровою залежністю, оскільки діяльність таких суб'єктів перебуває поза межами досяжності державних систем моніторингу, профілактики та реагування на ознаки ігрової залежності.

Основними проблемами, що потребують розв'язання протягом 2027-2035 років, є:

недосконалість нормативно-правового регулювання у сфері мінімізації негативного впливу азартних ігор, запобігання виникненню та боротьби з ігровою залежністю (лудоманією), зокрема щодо впровадження механізмів раннього виявлення осіб з групи ризику та ефективних превентивних інструментів, а також необхідність переорієнтації державної політики від адміністративно-каральних до соціально-профілактичних, медичних та психосоціальних підходів;

відсутність цілісної, збалансованої та ефективно функціонуючої системи запобігання, раннього виявлення та подолання ігрової залежності, а також недостатній рівень міжвідомчої координації органів державної влади, надавачів послуг медичної, психосоціальної, соціальної допомоги та інших заінтересованих сторін;

обмежена доступність комплексної, безперервної та інтегрованої медичної, реабілітаційної, психосоціальної та соціальної допомоги особам, які зазнали негативного впливу азартних ігор, а також членам їхніх сімей;

недостатній рівень кадрового забезпечення та професійної компетентності фахівців, які забезпечують надання медичної, психосоціальної та соціальної допомоги особам з ігровою залежністю;

відсутність єдиної системи збору, оброблення, аналізу та регулярного моніторингу достовірних статистичних даних щодо масштабів участі населення в азартних іграх і рівня поширеності ігрової залежності;

недостатній рівень профілактики та інформування населення щодо ризиків азартних ігор, а також зростання вразливості окремих соціальних груп, зокрема військовослужбовців та ветеранів, в умовах тривалого стресу, пов'язаного з війною;

поширеність та легка доступність нелегального сегмента ринку азартних ігор, у тому числі через активне використання рекламних та цифрових каналів просування, та недостатня ефективність заходів держави щодо протидії незаконній діяльності у цій сфері.

До 2035 року планується розв'язати зазначені проблеми шляхом впровадження ефективної реформи державної політики у сфері організації та проведення азартних ігор в частині мінімізації негативного впливу азартних ігор та вдосконалення заходів із запобігання виникненню та боротьби з ігровою залежністю (лудоманією). Зокрема, передбачається підвищення рівня суспільної обізнаності про проблеми осіб з розладами поведінки та психіки, спричинені зловживанням азартними іграми; розширення доступу гравців до профілактичних заходів для попередження ігрової залежності (лудоманії); забезпечення осіб із вираженою ігровою залежністю (лудоманією) медичними, психосоціальними та соціальними послугами; зниження соціально-економічних ризиків для родин гравців і суспільства, а також посилення боротьби з нелегальним ринком азартних ігор та його негативними наслідками.

Стратегія орієнтується на провідні національні стратегічні та програмні документи, а також на кращі практики та міжнародний досвід, зокрема підходи Європейського Союзу у сфері громадського здоров'я та захисту прав споживачів, а також досвід держав-членів Європейського Союзу щодо регулювання азартних ігор і мінімізації пов'язаних із ними ризиків, у тому числі з урахуванням інтегрованих стратегій у сферах залежностей та поведінкових ризиків.

Стратегія базується на положеннях Конституції України, національного законодавства та законодавства Європейського Союзу. Нормативно-правове регулювання у сфері азартних ігор в Україні здійснюється, зокрема, на підставі Закону України "Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор", законодавства у сфері охорони здоров'я, соціального захисту населення, реклами, захисту прав споживачів, а також підзаконних нормативно-правових актів, що визначають повноваження відповідних органів державної влади.

Базові стандарти захисту гравців та підходи до запобігання ігровій залежності визначені також у Принципах відповідальної гри, затверджених наказом Міністерства цифрової трансформації України 26 серпня 2025 р. № 150, та вимогах щодо боротьби з вираженою ігровою залежністю (лудоманією), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29 жовтня 2025 р. № 1370 (Офіційний вісник України, 2025 р., № 91, ст. 6370).

Водночас чинна нормативна база потребує подальшого розвитку та вдосконалення з метою впровадження системного, превентивного та людиноцентричного підходу до зменшення шкоди від азартних ігор.

Аналіз поточного стану справ, тенденції та обґрунтування щодо необхідності розв'язання виявлених проблем

Державне регулювання сфери організації та проведення азартних ігор в Україні було запроваджено у 2020 році, що заклало основу для формування легального грального ринку. Станом на 1 січня 2026 року в Україні офіційно провадять діяльність 34 ліцензовані організатори азартних ігор. Структура ринку за видами ліцензій розподіляється наступним чином: 4 організатори азартних ігор мають ліцензію на організацію та проведення азартних ігор у гральних закладах казино; 10 - на організацію та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів; 20 - на організацію та проведення азартних ігор казино у мережі Інтернет; 3 - на організацію та проведення букмекерської діяльності; 2 - на організацію та проведення азартних ігор у покер у мережі Інтернет. При цьому деякі організатори азартних ігор мають декілька ліцензій на провадження різних видів діяльності з організації та проведення азартних ігор.

Водночас обсяг нелегального ринку азартних ігор, залишається значним.

За інформацією, викладеною у звітах про кримінальні порушення Офісу Генерального прокурора, у період з 2021 по 2025 роки за статтею 203² Кримінального кодексу України було зареєстровано 1043 кримінальних проваджень. Найбільше таких справ було відкрито у 2021 році – 267, після чого спостерігається зниження активності: 174 провадження у 2022 році, 164 – у 2023 році та 175 – у 2024 році, та збільшення кількості до 263 – у 2025 році.

Значна частина проваджень закривається на стадії досудового розслідування, що створює атмосферу безкарності для нелегального ринку та посилює ризики для громадян, які не мають жодних правових гарантій у тіньовому секторі. Так, за 2021 рік до суду передано 44 справи, за у 2022 році – лише 4, у 2023 році – 17, у 2024 році – 38, водночас за 2025 рік до суду передано лише 15 справ.

Масштабність проблеми неконтрольованого доступу до азартних ігор підтверджується тим, що лише протягом червня – грудня 2025 року Агентством ПлейСіті було виявлено 2844 вебсайти, які надавали доступ до азартних ігор без відповідної ліцензії. Фактично на 25 вебсайтів легальних організаторів азартних ігор припадають тисячі нелегальних або на 1 легальний вебсайт 113 виявлених та заблокованих нелегальних вебсайтів. При цьому, значна кількість нелегальних ресурсів продовжують працювати, в тому числі, шляхом створення альтернативних доменних імен (дзеркал). Окрім того, протягом цього ж періоду Агентством ПлейСіті було повідомлено БЕБ щодо діяльності 76 гральних

закладів, в яких здійснюється організація та проведення азартних ігор без відповідної ліцензії.

Водночас діяльність нелегального грального бізнесу нівелює зусилля держави, спрямовані на мінімізацію негативного впливу азартних ігор та запобігання поширенню ігрової залежності, оскільки на нелегальних майданчиках не проводиться ідентифікація гравців, не діють принципи відповідальної гри, вимоги до боротьби з ігровою залежністю, а особи, які внесені до Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх (далі - Реєстр), мають вільний доступ до нелегальних азартних ігор. За проведеним дослідженням компаній Kantar, Gradus і Factum від 39 до 53 відсотків ринку грального бізнесу в Україні досі знаходиться в тіні, попри всі зусилля боротьби з незаконним гральним бізнесом.

Також щороку зростає кількість осіб, внесених до Реєстру з 3 361 особи у 2023 році до 13332 осіб станом на кінець 2025 року. Проте, кількість записів у Реєстрі не означає, що всі ці особи мають ігрову залежність, це свідчить про поінформованість населення щодо можливостей застосування законних інструментів самообмежень за власним бажанням, за заявами родичів чи за рішенням суду.

За даними НСЗУ, на сьогодні загальна кількість пацієнтів із верифікованим діагнозом «F63.0 Патологічна пристрасть до азартних ігор» становить 308 осіб. За Міжнародною класифікацією хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я 10-го перегляду (МКХ-10) ігрова залежність діагностується, у випадках, коли особа протягом 12 місяців і більше постійно або епізодично втрачає контроль над часом та фінансовими витратами, спрямованими на гру.

Динаміка надання медичної допомоги таким пацієнтам у межах Програми медичних гарантій демонструє відносну стабільність із незначними коливаннями: у 2022 році медичні послуги отримали 88 осіб, у 2023 році — 77 осіб, у 2024 році — 67 осіб, а за підсумками 2025 року цей показник склав 74 особи. Попри критичну актуальність проблеми, мережа закладів охорони здоров'я, здатних надавати спеціалізовану допомогу пацієнтам із цим діагнозом залишається вкрай обмеженою: у 2022 році медичну допомогу надавали 58 закладів, у 2023 році - 46 закладів, у 2024 році - 57 закладів, у 2025 році - 53 заклади. Така нестабільна та замала кількість профільних закладів свідчить про низьку територіальну доступність кваліфікованих послуг, що створює інфраструктурний бар'єр для своєчасного виявлення та подолання ігрової залежності в масштабах усієї країни.

Низький рівень медичної діагностики корелюється із критичним станом надання соціальної підтримки: за даними Нацсоцслужби, яка здійснює моніторинг щодо кількості сімей/осіб, охоплених соціальними послугами в розрізі соціальних послуг, за період з 2023 року по 2025 рік в Україні, за даними звітності щодо соціальної роботи та надання соціальних послуг сім'ям/особам вразливих груп населення, у тому числі, які перебувають у складних життєвих

обставинах (за кодом 017.4 відповідно до Класифікатора соціальних послуг, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 23 червня 2020 р. № 42), соціально-психологічна реабілітація осіб із ігровою залежністю не проводилася. Це пов'язано з тим, що вказана соціальна послуга надається виключно після діагностики хвороби та її лікування, проте співпраця і перенаправлення лікарями-спеціалістами пацієнтів після їх лікування до надавачів соціальних послуг на соціально-психологічну реабілітацію практично не здійснюється. При цьому, надавачі соціальних послуг сьогодні фактично не здійснюють самостійне виявлення осіб, які опинились в складних життєвих обставинах через ігрову залежність.

Разом з тим в Україні відсутні об'єктивні і репрезентативні дані щодо масштабів залученості населення до азартних ігор, рівня поширення ігрової залежності (лудоманії), у тому числі серед вразливих груп населення та рівня захворюваності на патологічну пристрасть до азартних ігор (лудоманію).

Відсутність комплексних національних досліджень моделей ігрової поведінки, факторів ризику та рівня обізнаності громадян про відповідальну гру, а також про механізми самообмеження унеможливорює повну оцінку соціально-економічного впливу гральної індустрії. Недостатня вивченість ігрової поведінки гравців, механізмів виникнення та розвитку ігрової залежності, наслідків ігрової залежності (лудоманії) для громадського здоров'я, сімейних відносин, добробуту домогосподарств та продуктивності праці створює бар'єри для формування ефективної державної політики та впровадження превентивних заходів, спрямованих на профілактику, раннє виявлення ігрової залежності (лудоманії) та системну допомогу особам, які страждають на цю хворобу.

Єдиним на сьогодні дослідженням ігрової поведінки гравців є опитування, проведене Громадською спілкою “Центр відповідальної гри” у 2023 році. Його результати підтверджують критичний рівень втрати самоконтролю серед гравців з патологічною ігровою залежністю: 94 відсотка таких гравців повідомили про нездатність протистояти бажанню грати, а 83 відсотка з них розглядали можливість вчинення крадіжки для фінансування подальшої участі в азартних іграх. При цьому серед них 85 відсотків грають, щоб заробити гроші. Усі опитані гравці, що мають ігрову залежність безперервно грали в азартні ігри понад п'ять годин, причому 79,2% робили це майже щодня. Фінансова деструктивність такої поведінки є надзвичайно високою: 36,8 відсотка гравців з патологічною ігровою залежністю протягом одного дня програвали суми, що перевищують половину їхнього місячного доходу. Ще 19,8 відсотка опитаних витрачали на гру від 25 до 50 відсотків свого доходу, а 20,8 відсотка — від 10 до 25 відсотків доходу. Як наслідок, для 95% гравців із патологічною ігровою залежністю визначальною ознакою залишається повна втрата контролю над часовими та грошовими витратами, які систематично та значно перевищують початкові плани.

Таким чином, патологічна ігрова залежність спричиняє комплексні негативні соціально-економічні наслідки. Насамперед вона веде до стрімкого

зростання рівня бідності домогосподарств, оскільки витрачання коштів на азартні ігри позбавляє сім'ї можливості задовольняти базові потреби та сприяє накопиченню боргів. У поєднанні з фінансовими труднощами та соціальною стигматизацією це може провокувати осіб до вчинення майнових злочинів, зокрема крадіжок і шахрайства.

Наслідки залежності виходять за межі особистості гравця та охоплюють його найближче соціальне оточення. Фінансова нестабільність і погіршення психоемоційного стану призводять до руйнування сімейних відносин, втрати професійної репутації та соціальної ізоляції. У соціальному вимірі це спричиняє деградацію сімейних інститутів, зростання випадків домашнього насильства та нехтування батьківськими обов'язками.

Окрему загрозу становить вплив на наступні покоління: діти, які зростають у середовищі ігрової залежності, мають підвищений ризик розвитку аналогічних розладів у майбутньому. Отже, індивідуальна проблема трансформується в масштабну соціальну, що потребує системного реагування.

Крім того, особи, які перебувають у складних життєвих обставинах або відчують соціальну несправедливість, часто розглядають азартні ігри як компенсаторний механізм для досягнення бажаного соціального статусу чи фінансового результату, який вони не можуть або не бажають досягти звичайними засобами. Прагнення до швидкого збагачення у поєднанні з втратою когнітивного контролю та здатності до вольової регуляції створює небезпечні передумови для залучення таких осіб до протиправної діяльності.

Однак законодавство переважно трактує гравця як правопорушника, залишаючи поза увагою статус таких осіб як жертв деструктивного впливу нелегального ринку азартних ігор. У чинній правовій моделі регулювання сфери організації та проведення азартних ігор не закладено механізмів визнання гравців потерпілою стороною у справах, що стосуються незаконної організації та проведення азартних ігор, що ускладнює захист їхніх прав та інтересів. Натомість статтею 181 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачено притягнення таких гравців до адміністративної відповідальності. Під адміністративне переслідування потрапляють переважно соціально незахищені верстви населення, які не мають ресурсів для розрізнення легальних і нелегальних закладів. Така системна незахищеність позбавляє залежних осіб можливості захищати свої права в суді чи вимагати компенсації за шкоду здоров'ю, залишаючи вразливі категорії громадян об'єктами санкцій замість надання їм державної підтримки.

До того ж ігрова залежність як психоемоційний розлад суттєво деформує особистість, знижуючи навички критичного мислення, підвищуючи схильність до невиправданого ризику та посилюючи залежність від зовнішніх маніпулятивних подразників. У контексті сучасних безпекових викликів такі особи стають зручним інструментом для здійснення підривної діяльності. Діапазон деструктивних дій, до яких можуть бути залучені залежні гравці,

варіюється від фінансового шахрайства до актів тероризму, що переводить цю проблему у площину національної безпеки. Водночас ігнорування правоохоронними органами ігрової залежності як фактора, що суттєво впливає на вольову та когнітивну сфери особи, вимагає переосмислення меж індивідуальної відповідальності.

На сьогодні в Україні відсутня цілісна та ефективна система допомоги особам з ігровою залежністю та членам їх сімей, яка б охоплювала весь ланцюг – від профілактики та раннього втручання до лікування, реабілітації та соціальної реінтеграції. Рівень підготовки фахівців у цій сфері є нерівномірним. Крім того, питання ігрової залежності недостатньо інтегроване в політики охорони здоров'я, соціального захисту та освіти.

Розв'язання цих викликів обґрунтовує необхідність розроблення комплексної стратегії, яка передбачатиме впровадження механізмів раннього виявлення ризиків, посилення соціального захисту вразливих груп, зокрема військовослужбовців, ветеранів та молоді, та створення дієвої інфраструктури психосоціальної реабілітації для мінімізації негативних наслідків для всього українського суспільства.

Метою реалізації цієї Стратегії є забезпечення ефективної та скоординованої діяльності органів державної влади та інших заінтересованих сторін з метою мінімізації негативного впливу азартних ігор, запобігання виникненню та боротьба з ігровою залежністю (лудоманією), зменшення соціальних, економічних і медичних ризиків, пов'язаних з азартними іграми, а також захисту прав та інтересів осіб, які зазнали негативного впливу азартних ігор, і членів їхніх сімей.

Основними принципами Стратегії є:

людиноцентричність – орієнтація державної політики на інтереси людини, повагу до її гідності та потреб, забезпечення права і реальної можливості брати участь у прийнятті рішень щодо власного життя та здоров'я, а також дотримання і захист прав та законних інтересів осіб, які зазнали негативного впливу азартних ігор, і пов'язаних із цим державних гарантій;

законність – дотримання прав людини, забезпечення правового регулювання сфери азартних ігор та недопущення дискримінації і стигматизації осіб із розладами поведінки, пов'язаними з ігровою залежністю;

пріоритетність права на здоров'я – забезпечення справедливого, рівного своєчасного та безперешкодного доступу осіб з ігровою залежністю до медичної та психосоціальної допомоги (профілактики, діагностики, лікування, психологічної реабілітації), а також до заходів з ресоціалізації та зменшення шкоди азартних ігор;

гуманність – орієнтація на підтримку та захист осіб із проблемною ігровою поведінкою, забезпечення доступу до ефективних програм скринінгу, ранньої діагностики, лікування, профілактичних програм, психологічної допомоги та сервісів зі зменшення шкоди без осуду чи покарання;

превентивність – пріоритет профілактичних заходів, спрямованих на формування відповідального ставлення до азартних ігор, зниження толерантності до ризикованої ігрової поведінки та запобігання розвитку ігрової залежності;

доступність та недискримінація – забезпечення рівного доступу до допомоги незалежно від місця проживання, раси, етнічного та соціального походження, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, сексуальної орієнтації, гендерної ідентичності, сімейного чи майнового стану;

толерантність – зменшення стигматизації осіб з ігровою залежністю та їхніх родин, формування суспільного розуміння цієї проблеми як питання здоров'я, а не виключно особистої відповідальності;

інноваційність – впровадження сучасних технологій і підходів для моніторингу, попередження та лікування ігрової залежності, а також розвитку програм відповідальної гри;

наукова обґрунтованість та доказовість – розроблення державної політики та прийняття всіх управлінських рішень повинно здійснюватися відповідно до об'єктивних даних із застосуванням аналізу наукових досліджень, оцінок та впровадження практик, заснованих на доказах;

міжвідомча та міжсекторальна координація – забезпечення узгоджених і послідовних дій органів державної влади, органів місцевого самоврядування, закладів охорони здоров'я, освітніх установ, організацій громадянського суспільства, наукових інституцій та інших заінтересованих сторін;

взаємопов'язаність – узгодженість цілей і заходів цієї Стратегії між собою та з іншими державними політиками (у сферах охорони здоров'я, соціального захисту, освіти, цифрового розвитку тощо), що забезпечує комплексний підхід до вирішення проблеми.

Стратегічні цілі та показники їх досягнення

Стратегічні цілі розподілені відповідно до основних векторів реалізації Стратегії.

Стратегічна ціль 1. Популяризація здорового способу життя, зменшення негативного впливу азартних ігор на суспільство.

Стратегічна ціль 2. Формування культури відповідальної гри серед гравців в азартні ігри, попередження зловживання азартними іграми та попередження формування ігрової залежності в осіб, які грають в азартні ігри.

Стратегічна ціль 3. Забезпечення своєчасної, ефективної, доступної, безперервної допомоги особам з ігровою залежністю та членам їх сімей.

Стратегічна ціль 4. Обмеження функціонування нелегального ринку азартних ігор та мінімізація його деструктивного впливу.

Стратегічна ціль 5. Управління даними, епідеміологічний нагляд щодо ситуації, пов'язаної з поширенням вираженої ігрової залежності, моніторинг та

оцінка здійснення національних заходів з реалізації заходів щодо мінімізації негативного впливу азартних ігор.

Операційні цілі визначають проміжні кроки та напрями діяльності, сукупність та взаємопов'язаність яких є інструментами досягнення стратегічних цілей.

Показниками досягнення стратегічних цілей є:

підвищення рівня обізнаності населення щодо ризиків, пов'язаних із участю в азартних іграх, та популяризація здорового способу життя;

формування культури відповідальної гри та підвищення рівня використання інструментів відповідальної гри ;

зниження рівня проблемної та патологічної ігрової поведінки серед населення;

забезпечення доступності та підвищення ефективності системи профілактики, раннього виявлення, лікування та реабілітації осіб з ігровою залежністю, а також підтримки членів їх сімей;

удосконалення чинних та впровадження нових механізмів протидії незаконній діяльності у сфері азартних ігор, обмеження функціонування нелегального ринку азартних ігор та зменшення його економічної привабливості;

підвищення ефективності діяльності правоохоронних та регуляторних органів щодо виявлення, припинення та попередження незаконної діяльності з організації та проведення азартних ігор;

зменшення доступності нелегальних гральних ресурсів та нелегальних гральних закладів для громадян;

впровадження сучасних інструментів збору, аналізу та використання даних щодо поширеності ігрової залежності та факторів ризику, пов'язаних з участю в азартних іграх;

забезпечення системного моніторингу та оцінки ефективності реалізації заходів щодо запобігання та протидії ігровій залежності;

розроблення, перегляд та внесення змін до нормативно-правових актів, необхідних для ефективного виконання завдань, визначених цією Стратегією;

забезпечення дотримання прав людини, недопущення стигматизації та дискримінації осіб, які мають ігрову залежність або перебувають у групі ризику.

Завдання, що спрямовані на досягнення стратегічних цілей, етапи їх виконання та очікувані результати

Стратегічна ціль 1. Популяризація здорового способу життя, зменшення негативного впливу азартних ігор на суспільство.

Завдання, спрямоване на досягнення стратегічної цілі, - забезпечити збереження здорового та працездатного населення держави, сформувати навички здорового способу життя без зловживань азартними іграми, особливо у дітей та молоді, інших вразливих верств населення, а також осіб / сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Операційна ціль 1. Підвищення рівня поінформованості населення про ризики азартних ігор та ознаки ігрової залежності.

Досягнення зазначеної цілі передбачається шляхом виконання таких завдань:

впровадження нормативно-правового підґрунтя для мінімізації негативного впливу азартних ігор на суспільство;

перегляд законодавчої моделі реклами азартних ігор з метою пошуку балансу між інформуванням суспільства та недопущенням втягнення населення в азартні ігри;

впровадження комплексних комунікаційних програм, спрямованих на населення, включаючи програми, спрямовані на психоосвіту, формування навичок подолання стресу та складних життєвих обставин без зловживання азартними іграми, свідомого і відповідального ставлення до власного психічного здоров'я;

впровадження інформаційних і освітніх заходів, спрямованих на розвиток у населення навичок запобігання ігровій залежності, виявлення ознак проблемної та патологічної ігрової поведінки у членів сім'ї, друзів, та навичок першої допомоги особі з ознаками ігрової залежності;

створення спеціалізованого інформаційного розділу на офіційному вебсайті Агентства Плейсіті з перевіреною інформацією про азартні ігри, ризики та сервіси допомоги;

залучення медіа, відомих особистостей, лідерів громадської думки, спеціалістів (лікарів, психологів, соціальних працівників, науковців тощо) до поширення соціально відповідальних меседжів та розміщення соціальної реклами про ризики азартних ігор і заходи профілактики ігрової залежності;

впровадження заходів з профілактики вираженої ігрової залежності (лудоманії), заснованих на доказах;

імплементація найкращих міжнародних рекомендацій та доведених практик запобігання ігровій залежності до національного законодавства;

стимулювання корпоративної соціальної відповідальності грального бізнесу щодо мінімізації негативного впливу азартних ігор.

Операційна ціль 2. Захист дітей, молоді, інших вразливих верств населення від негативного впливу азартних ігор.

Досягнення зазначеної цілі передбачається шляхом виконання таких завдань:

розроблення методичних матеріалів щодо запобігання виникнення залежності від азартних ігор у дітей, підлітків та молоді та інших вразливих верств населення і поширення цих матеріалів в закладах, які працюють з дітьми, молоддю та іншими вразливими верствами населення;

підвищення рівня обізнаності дітей та молоді щодо ризиків азартних ігор та пов'язаних із ними поведінкових залежностей, зокрема інтеграція відповідної інформації до освітніх програм та виховних заходів;

забезпечення проведення інформаційних і освітніх заходів з педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками закладів освіти та працівниками надавачів соціальних послуг, які спрямовані на розвиток компетенцій первинної профілактики ігрової залежності у здобувачів освіти та отримувачів соціальних послуг;

проведення навчальних заходів з підвищення компетентності психологів закладів освіти, охорони здоров'я, соціального захисту тощо щодо профілактики та виявлення ознак ігрової залежності у дітей, молоді, інших вразливих верств населення;

посилення взаємодії закладів освіти з батьками щодо профілактики ігрової залежності серед дітей;

впровадження скринінгових інструментів для оцінки ризиків виникнення ігрової залежності у дітей, молоді, інших вразливих верств населення;

сприяння розвитку компетентностей молодіжних працівників щодо формування здорового способу життя молоді, у тому числі щодо запобігання виникненню ігрової залежності.

Операційна ціль 3. Профілактика ігрової залежності у секторі безпеки і оборони.

Досягнення зазначеної цілі передбачається шляхом виконання таких завдань:

підвищення обізнаності військовослужбовців про ризики азартних ігор та пов'язаних із ними поведінкових залежностей, а також інформування про небезпеку використання військовослужбовців з ознаками ігрової залежності для підриву національної безпеки;

розроблення методичних матеріалів для військовослужбовців, командирів (начальників) військових підрозділів та фахівців з морально-психологічного забезпечення щодо запобігання виникненню ігрової залежності, способів та механізмів виявлення ризиків та ознак ігрової залежності у товаришів по службі, заходів першої допомоги військовослужбовцю, який опинився в складній ситуації через зловживання азартним іграми та поширення таких матеріалів серед військових підрозділів;

забезпечення проведення інформаційних і освітніх заходів для фахівців з морально-психологічного забезпечення та інших фахівців сектору безпеки і оборони щодо навичок виявлення осіб з ризиком ігрової залежності та надання їм відповідної допомоги, забезпечення проведення інформаційних і освітніх заходів, які спрямовані на розвиток компетенцій первинної профілактики ігрової залежності у військовослужбовців;

проведення навчальних заходів з підвищення компетентності психологів відомчих закладів освіти, охорони здоров'я сектору безпеки і оборони щодо профілактики та виявлення ознак ігрової залежності у військовослужбовців - здобувачів освіти;

впровадження скринінгових інструментів для оцінки ризику виникнення ігрової залежності під час прийому на військову службу та у процесі проходження служби;

розроблення механізмів раннього втручання у разі виявлення ризикової ігрової поведінки;

проведення навчальних заходів з підвищення компетентності посадових осіб підрозділів психологічної підтримки персоналу та інших фахівців щодо профілактики, виявлення ігрової залежності, надання психологічної підтримки;

інтеграція питань ігрової залежності до системи медичної допомоги, психологічної допомоги та психологічної реабілітації військовослужбовців і ветеранів.

Очікуваними результатами досягнення стратегічної цілі є:

збільшення рівня поінформованості населення про ризики азартних ігор, заходи профілактики ігрової залежності, способи та механізми виявлення ризиків виникнення ігрової залежності серед знайомих, навички допомоги особам з ознаками (ризиками) ігрової залежності за результатами загальнонаціонального опитування населення;

зменшення поширеності участі в азартних іграх молоді та інших вразливих верств населення, а також поширеності вираженої ігрової залежності серед молоді та інших вразливих верств населення за результатами опитування вказаних верств населення щодо участі в азартних іграх;

зменшення поширеності вираженої ігрової залежності серед військовослужбовців та збільшення кількості військових підрозділів, де впроваджено програми профілактики ігрової залежності.

Запланований строк досягнення цільових показників - протягом 2027-2035 років.

Стратегічна ціль 2. Формування культури відповідальної гри серед гравців в азартні ігри, попередження зловживання азартними іграми та попередження формування ігрової залежності в осіб, які грають в азартні ігри.

Завдання, спрямоване на досягнення стратегічної цілі, – забезпечити формування відповідальної поведінки під час участі в азартних іграх, підвищити обізнаність гравців щодо ризиків, пов'язаних з азартними іграми, формування навичок самоконтролю та відповідального ставлення до гри, запобігання зловживанню азартними іграми та виникненню ігрової залежності, а також своєчасне виявлення та підтримку осіб, які перебувають у групі ризику або вже мають ознаки залежності.

Операційна ціль 1. Формування культури відповідальної гри та попередження виникнення вираженої ігрової залежності (лудоманії) в осіб, які грають в азартні ігри.

Досягнення зазначеної цілі передбачається шляхом виконання таких завдань:

здійснення аналізу нормативно-правових актів, що регламентують здійснення заходів з метою запобігання виникненню та боротьби з ігровою залежністю (лудоманією);

розроблення та поширення матеріалів щодо розпізнавання ознак легальної та нелегальної діяльності у сфері азартних ігор, у тому числі, проведення інформаційних кампаній щодо ризиків участі у нелегальних азартних іграх та пов'язаних із цим загроз для прав та безпеки гравців;

розробка інформаційних та методичних матеріалів з питань гральної залежності, зокрема, щодо вимог до боротьби з ігровою залежністю, принципів відповідальної гри, інших інструментів захисту гравця від ризиків виникнення та розвитку ігрової залежності, особливостей її виникнення та розвитку, способів виявлення ризиків формування ігрової залежності у гравця та їх поширення серед гравців через організаторів азартних ігор;

проведення щорічного моніторингу забезпечення організаторами азартних ігор механізмів та заходів запобігання виникненню та боротьби з ігровою залежністю (лудоманією) у гравців;

популяризація на офіційних ресурсах, в медіа, засобами соціальної реклами тощо інформації серед гравців щодо державних механізмів захисту гравців в азартні ігри;

контроль за дотриманням законодавства про рекламу азартних ігор організаторами азартних ігор, виробниками та розповсюджувачами реклами.

Операційна ціль 2. Розширення прав гравців, попередження зловживання азартними іграми та формування ігрової залежності в осіб, які грають в азартні ігри.

Досягнення зазначеної цілі передбачається шляхом виконання таких завдань:

перегляд нормативно-правової бази, якою врегульовано питання реалізації та захисту прав гравців;

впровадження інформаційно-освітніх заходів, спрямованих на формування у гравців навичок самоконтролю, планування витрат часу та коштів, а також відповідального ставлення до участі в азартних іграх;

впровадження навчальних програм і цифрових інструментів для гравців з метою періодичного самотестування на наявність ризиків виникнення ігрової залежності та впровадження інструментів запобігання ризиковій ігровій поведінці;

забезпечення раннього виявлення ризиків формування ігрової залежності у гравців та своєчасного надання необхідної допомоги з метою попередження виникнення та розвитку ігрової залежності;

скасування адміністративної відповідальності для гравців;

забезпечення можливості для гравців в нелегальні азартні ігри реалізувати захист своїх прав через визнання потерпілими в кримінальному провадженні щодо незаконної діяльності з організації або проведення азартних ігор;

розширення застосування практик встановлення самообмежень та лімітів участі в азартних іграх, у тому числі розробка організаторами азартних ігор власних політик відповідальної гри, запобігання та боротьби з ігровою залежністю (лудоманією) серед клієнтів - гравців.

Операційна ціль 3. Впровадження фінансових, цифрових на інших інструментів для мінімізації шкоди від азартних ігор.

Досягнення зазначеної цілі передбачається шляхом виконання таких завдань:

впровадження цифрових інструментів для відстеження ігрової поведінки, у тому числі з використанням Державної системи онлайн-моніторингу;

вдосконалення та автоматизація процесів ведення Реєстру;

забезпечення створення та впровадження електронних реєстрів організаторів азартних ігор;

впровадження цифрових інструментів самодіагностики на наявність ризиків виникнення ігрової залежності та розширення цифрових сервісів отримання допомоги у разі виявлення гравцем проблем з азартними іграми;

посилення технічних заходів з блокування доступу до грального контенту в закладах освіти.

Очікуваними результатами досягнення стратегічної цілі є:

збільшення рівня інформованості гравців щодо культури відповідальної гри, зменшення кількості гравців з ознаками проблемної та патологічної ігрової поведінки за результатами проведення опитування гравців;

перегляд і оновлення нормативно-правової бази з питань прав гравців та інструментів захисту їх прав, у тому числі захисту від ігрової залежності;

впровадження нових цифрових інструментів для мінімізації гравцям шкоди від азартних ігор.

Запланований строк досягнення цільових показників - протягом 2027-2035 років.

Стратегічна ціль 3. Забезпечення своєчасної, ефективної, доступної, безперервної допомоги особам з ігровою залежністю та членам їх сімей.

Завдання, спрямоване на досягнення стратегічної цілі, – створити умови для отримання особами, які мають проблеми, пов'язані з азартними іграми, або ігровою залежністю та членами їх сімей, якісних, своєчасних і комплексних послуг у сфері охорони здоров'я, психосоціальної допомоги, соціальної підтримки та соціального захисту, забезпечити їх доступність, безперервність і ефективність, а також сприяти впровадженню програм, спрямованих на зменшення негативних наслідків ігрової залежності для особи та членів її сім'ї.

Операційна ціль 1. Формування ефективної системи надання медичної та психосоціальної допомоги особам з ігровою залежністю.

Досягнення зазначеної цілі передбачається шляхом виконання таких завдань:

розширення обсягу програм зменшення шкоди від азартних ігор та впровадження нових підходів щодо надання медичної допомоги відповідно до міжнародних стандартів медичної допомоги і профілактики розладів психіки та поведінки внаслідок патологічної пристрасті до азартних ігор;

розширення доступу до послуг, спрямованих на попередження виникнення і розвитку ігрової залежності, зменшення шкоди від азартних ігор шляхом впровадження ефективної системи переадресації до програм зменшення шкоди та лікування;

оновлення галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я, які регламентують надання медичної допомоги особам з вираженою ігровою залежністю (лудоманією);

інтеграція скринінгу ризику наявності вираженої ігрової залежності в первинну медичну допомогу та на первинний і вторинний рівні надання психосоціальної допомоги;

запровадження програм раннього виявлення ознак вираженої ігрової залежності під час надання первинної та спеціалізованої медичної допомоги та психосоціальної допомоги;

розширення доступу до лікування осіб з вираженою ігровою залежністю шляхом оптимізації маршрутів пацієнта, децентралізації послуг і розширення мережі їх надавачів, збільшення кількості фахівців, які надають первинну та спеціалізовану медичну допомогу та психосоціальну допомогу особам з вираженою ігровою залежністю, наближення послуг до пацієнтів через використання телемедицини, розширення доступу до лікарських засобів тощо;

покращення якості надання медичних послуг особам з вираженою ігровою залежністю, проведення моніторингу надання та оцінювання якості медичних послуг, які надаються особам з вираженою ігровою залежністю;

інтеграція медичних послуг для осіб з вираженою ігровою залежністю у діяльність мережі центрів з психічного здоров'я, розвиток програм амбулаторної та стаціонарної психіатричної допомоги особам з вираженою ігровою залежністю, а також програм після лікувальної підтримки;

розроблення стандартів вторинної профілактики вираженої ігрової залежності для всіх видів медичної допомоги;

впровадження пілотних проектів з профілактики вираженої ігрової залежності, зменшення шкоди азартних ігор для психічного здоров'я;

забезпечення міжвідомчої взаємодії надавачів медичної та психосоціальної допомоги з надавачами соціальних послуг з соціально-психологічної реабілітації осіб з ігровою залежністю для забезпечення комплексності надання послуг і сприяння ресоціалізації особи під час та після лікування;

розроблення та впровадження комплексних програм супроводу після звільнення з військової служби для осіб з розладами психіки та поведінки внаслідок патологічної пристрасті до азартних ігор, що забезпечують безперервність надання послуг із лікування, психосоціальної допомоги та

своєчасного перенаправлення до надавачів соціальних послуг з метою мінімізації шкоди від азартних ігор під час переходу військовослужбовців до цивільного життя.

Операційна ціль 2. Формування ефективної системи соціальної підтримки осіб з ігровою залежністю та членів їх сімей.

Досягнення зазначеної цілі передбачається шляхом виконання таких завдань:

оновлення підходів до надання соціальних послуг особам з ігровою залежністю, розширення можливості їх отримання до та під час лікування, а також оновлення державного стандарту соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із ігровою залежністю;

запровадження програм (скринінгів) раннього виявлення ризиків, що можуть свідчити про виникнення та розвиток вираженої ігрової залежності та ризику потрапляння людини (сім'ї) в складні життєві обставини внаслідок зловживання азартними іграми під час надання соціальних послуг;

розширення доступу до соціальних послуг соціально-психологічної реабілітації осіб із ігровою залежністю шляхом оптимізації маршрутів для отримувачів соціальних послуг, децентралізації послуг і розширення мережі їх надавачів, збільшення кількості фахівців, які надають таку соціальну послугу, впровадження цифрових інструментів під час надання соціальних послуг для полегшення доступу осіб (сімей), які потрапили в складні життєві обставини внаслідок зловживання азартними іграми, до соціальних послуг;

підвищення якості надання соціальних послуг особам (сім'ям), які потрапили в складні життєві обставини через зловживання азартними іграми, забезпечення проведення моніторингу надання та оцінювання якості соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із ігровою залежністю;

забезпечення міжвідомчої взаємодії надавачів соціальних послуг з надавачами медичних послуг під час лікування особи з вираженою ігровою залежністю для забезпечення комплексності надання послуг і сприяння ресоціалізації особи під час та після лікування;

впровадження пілотних проектів з профілактики вираженої ігрової залежності та зменшення шкоди азартних ігор серед осіб (сімей), які потрапили в складні життєві обставини;

розширення доступу до послуг, які спрямовані на зменшення шкоди від азартних ігор, шляхом впровадження ефективної системи переадресації до програм зменшення шкоди;

здійснення заходів з реінтеграції та ресоціалізації осіб, які потрапили в складні життєві обставини внаслідок зловживання азартними іграми, з метою попередження рецидивів;

впровадження комплексного правового механізму спонукання осіб (сімей), які потрапили в складні життєві обставини внаслідок зловживання азартними

іграми, до проходження діагностики та лікування та соціально-психологічної реабілітації;

забезпечення надання соціальної та психологічної допомоги особам, які вчиняють акти домашнього насильства у зв'язку з вираженою ігровою залежністю та проблемами, які виникають в сім'ї внаслідок зловживання азартними іграми.

Операційна ціль 3. Посилення кадрової спроможності фахівців, які працюють з особами з ігровою залежністю та членами їх сімей.

Досягнення зазначеної цілі передбачається шляхом виконання таких завдань:

проведення навчальних заходів з підвищення компетентності лікарів, надавачів психосоціальної допомоги, надавачів соціальних послуг, з питань профілактики, виявлення, діагностики, лікування вираженої ігрової залежності надання соціальних послуг;

розширення фахових компетенцій медичних і соціальних працівників щодо роботи з особами, які мають ігрову залежність;

створення мультидисциплінарних команд для роботи з особами з вираженою ігровою залежністю та їхніми сім'ями;

обмін кращими практиками та міжнародним досвідом у сфері лікування та профілактики вираженої ігрової залежності (лудоманії).

Очікуваними результатами досягнення цієї цілі є:

розширення доступу осіб з вираженою ігровою залежністю до медичної, психосоціальної допомоги, соціальних послуг, покращення якості надання таких послуг за результатами проведених моніторингів та проведених опитувань пацієнтів та отримувачів соціальної послуги;

оновлення галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я, які регламентують надання медичної допомоги особам з вираженою ігровою залежністю (лудоманією) та оновлення державного стандарту соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із ігровою залежністю;

побудова та затвердження маршрутів пацієнтів для осіб з вираженою ігровою залежністю (лудоманією);

збільшення кількості надавачів медичної, психосоціальної допомоги для осіб з вираженою ігровою залежністю (лудоманією) та збільшення кількості надавачів соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із ігровою залежністю.

Запланований строк досягнення цільових показників - протягом 2027-2035 років.

Стратегічна ціль 4. Обмеження функціонування нелегального ринку азартних ігор та мінімізація його деструктивного впливу.

Завдання, спрямоване на досягнення стратегічної цілі, – створення ефективної системи виявлення, припинення та протидії нелегальній діяльності у сфері з організації та проведення азартних ігор, зменшення доступності

нелегальних гральних ресурсів та нелегальних гральних закладів для громадян шляхом впровадження дієвих економічних та правових бар'єрів для суб'єктів, що здійснюють діяльність без відповідної ліцензії.

У межах реалізації цієї Стратегії основним завданням правоохоронних органів є протидія незаконній діяльності з організації та/або проведення азартних ігор, виявлення, припинення, розслідування та розкриття правопорушень, пов'язаних із організацією та/або проведенням незаконних азартних ігор, а також проведення профілактичних заходів, спрямованих на зменшення функціонування нелегального ринку азартних ігор.

Ефективність правоохоронної діяльності у цій сфері повинна підвищуватися насамперед за рахунок виявлення та припинення діяльності незаконних гральних закладів, нелегальних онлайн-платформ, а також недопущення використання фінансових, інформаційних та інших ресурсів для забезпечення функціонування нелегального ринку азартних ігор та перетікання діяльності з легального у нелегальний сектор.

Операційна ціль 1. Посилення механізмів виявлення та припинення діяльності нелегальних гральних закладів, нелегальних гральних ресурсів.

Досягнення зазначеної цілі передбачається шляхом виконання таких завдань:

удосконалення положень кримінального та кримінального процесуального законодавства України з метою посилення кримінальної відповідальності за незаконну діяльність з організації або проведення азартних ігор;

забезпечення ефективної взаємодії між державними органами, правоохоронними органами та іншими суб'єктами, залученими до протидії нелегальному ринку азартних ігор та обмін інформацією щодо виявлених фактів організації та/або проведення азартних ігор без відповідної ліцензії;

підвищення професійного рівня працівників правоохоронних органів (слідчих, детективів, аналітиків, співробітників оперативних підрозділів тощо), прокурорів, які здійснюють процесуальне керівництво в кримінальних провадженнях щодо незаконної діяльності з організації та проведення азартних ігор шляхом проведення безперервного навчання та обміну досвідом, зокрема з міжнародними партнерами;

перекриття каналів незаконного постачання грального обладнання та програмного забезпечення, яке використовується під час організації та проведення азартних ігор, їх ввезення на територію України, вивезення з території України чи транзиту через територію України;

ліквідація місць незаконного виготовлення грального обладнання та програмного забезпечення, що використовується у сфері організації та проведення азартних ігор, а також запобігання їх незаконному обігу на території України;

активізація оперативно-розшукової діяльності, спрямованої на виявлення та припинення кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконною діяльністю

у сфері азартних ігор; встановлення осіб, які готують вчинення таких злочинів, а також розшук осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду або ухиляються від відбування покарання за незаконну організацію або проведення азартних ігор;

протидія діяльності організованих злочинних груп та злочинних організацій, що здійснюють незаконну діяльність з організації та проведення азартних ігор;

забезпечення регулярного проведення заходів, спрямованих на протидію розповсюдженню незаконних азартних ігор з використанням мережі Інтернет, незаконної реклами, пропагування з використанням візуальних носіїв та інших джерел інформації;

забезпечення розроблення та впровадження удосконалених засобів і методів для оперативно-розшукових заходів, слідчих (розшукових) та інших кримінальних процесуальних дій, спрямованих на боротьбу з незаконною діяльністю з організації та проведення азартних ігор;

розвиток аналітичних інструментів для виявлення схем функціонування нелегального грального бізнесу у БЕБ, зокрема, щодо оцінки загроз економічній безпеці держави від функціонування незаконного грального бізнесу та підвищення ролі кримінального аналізу злочинної діяльності у сфері незаконного грального бізнесу;

забезпечення постійного вдосконалення методик проведення криміналістичних експертиз грального, комп'ютерного та іншого обладнання і програмного забезпечення, яке використовується для незаконної діяльності з організації та проведення азартних ігор;

удосконалення порядку знищення вилученого грального, комп'ютерного та іншого обладнання і програмного забезпечення, які використовувались як знаряддя вчинення незаконної діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор;

удосконалення механізму міжвідомчої взаємодії з питань протидії незаконній діяльності з організації та проведення азартних ігор шляхом обміну інформацією, досвідом роботи, проведення спільних заходів, участь у наукових дослідженнях та науково-технічних (експериментальних) розробках;

удосконалення міжнародного співробітництва щодо запобігання викриття та припинення діяльності транснаціональних злочинних угруповань, які використовують територію України для організації та проведення незаконних азартних ігор;

забезпечення обміну досвідом та інформацією із зарубіжними партнерами та іншими урядовими і громадськими організаціями щодо новітніх методів протидії незаконному гральному бізнесу;

удосконалення правових підстав для притягнення власників приміщень, в яких організовуються або проводяться незаконні азартні ігри за пособництво в незаконній діяльності з організації або проведення азартних ігор.

Операційна ціль 2. Посилення механізмів виявлення та припинення використання фінансових інструментів та схем розрахунків у тіньовому секторі, які сприяють поширенню незаконного грального бізнесу.

Досягнення зазначеної цілі передбачається шляхом виконання таких завдань:

забезпечення розроблення та впровадження удосконалених засобів і методів для оперативного-розшукових заходів, слідчих (розшукових) та інших кримінальних процесуальних дій, спрямованих на боротьбу з відмиванням доходів, отриманих від злочинної діяльності, пов'язаної з незаконним гральним бізнесом;

забезпечення проведення заходів, спрямованих на викриття та припинення спроб використання членами організованих груп та злочинних організацій доходів, отриманих від злочинної діяльності, пов'язаної з незаконним гральним бізнесом, для фінансування тероризму, вчинення кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки України, фінансування діяльності держави-агресора та на фінансування іншої протиправної діяльності;

забезпечення належного реагування на факти вчинення кримінальних правопорушень організаторами азартних ігор, у тому числі пов'язаних із протиправним впливом на результати офіційних спортивних змагань, використанням фінансових інструментів і схем розрахунків з метою приховування реальних оборотів, ухилення від сплати податків, використання нелегальних коштів для фінансування незаконної діяльності тощо;

забезпечення системного збору, узагальнення та аналізу інформації щодо вчинення кримінальних правопорушень, пов'язаних з участю в азартних іграх, у тому числі за участю осіб із ознаками ігрової залежності, з метою виявлення ризикових моделей поведінки гравців в азартні ігри, фактів втягнення гравців в азартні ігри в злочинну діяльність та вдосконалення заходів профілактики і протидії;

забезпечення виявлення та припинення спроб використання азартних ігор як інструменту впливу, вербування або втягнення військовослужбовців та інших представників сектору безпеки і оборони у протиправну діяльність, у тому числі через формування фінансової залежності, боргових зобов'язань або компрометуючих обставин, а також недопущення використання таких осіб на шкоду національній безпеці України;

налагодження міжвідомчої взаємодії між правоохоронними органами, фінансовими установами, регуляторами та іншими суб'єктами щодо обміну інформацією про підозрілі фінансові операції, пов'язані з азартними іграми;

посилення співпраці з міжнародними організаціями та компетентними органами інших держав у сфері протидії транскордонним фінансовим схемам, пов'язаним із незаконними азартними іграми.

Операційна ціль 3. Впровадження цифрових технологій (сервісів) виявлення та протидії незаконній діяльності з організації або проведення азартних ігор та

посилення міжвідомчої взаємодії з метою оперативного обмеження доступу до нелегальних гральних ресурсів.

Досягнення зазначеної цілі передбачається шляхом виконання таких завдань:

впровадження спеціалізованих програмних інструментів моніторингу мережі Інтернет з метою виявлення вебсайтів, мобільних застосунків та інших інформаційних ресурсів, що надають доступ до азартних ігор без відповідної ліцензії;

впровадження технологічних рішень для виявлення ігрових сервісів, що використовуються нелегальним ринком для обходу національних систем блокування;

удосконалення механізмів взаємодії між постачальниками електронних комунікаційних мереж та/або послуг та цифровими платформами щодо блокування доступу до нелегальних гральних ресурсів;

впровадження систем моніторингу реклами нелегальних казино та використання інструментів штучного інтелекту для виявлення прихованого маркетингу в ігровому контенті (стрімінгові платформи, відеохостинги);

впровадження методик відстеження транзакцій у віртуальних активах, що використовуються як засіб розрахунку в нелегальному сегменті азартних ігор для уникнення державного фінансового контролю;

запровадження механізмів обмеження здійснення платежів на користь нелегальних операторів азартних ігор;

обмеження використання платіжних інструментів, що застосовуються для здійснення ставок на нелегальних гральних ресурсах;

вдосконалення стандартів фінансового моніторингу в частині своєчасного виявлення підставних осіб чиї банківські рахунки та платіжні інструменти використовуються у тіньових схемах;

впровадження аналітичних та інформаційних систем для моніторингу фінансових потоків і виявлення схем, пов'язаних із нелегальним гральним бізнесом;

посилення контролю за використанням кодів категорій торговців (МСС-кодів) з метою запобігання приховуванню гральних операцій під виглядом інших видів господарської діяльності.

Очікуваними результатами досягнення стратегічної цілі є:

зменшення масштабу злочинної діяльності, пов'язаної з незаконним гральним бізнесом;

впровадження щонайменше п'яти нових цифрових технологій для моніторингу, блокування та аналізу діяльності нелегальних гральних ресурсів, що дозволяє своєчасно реагувати на нові загрози;

забезпечення безперервного вдосконалення механізмів виявлення та припинення незаконної діяльності у сфері азартних ігор із урахуванням новітніх технологій та міжнародного досвіду.

Запланований строк досягнення цільових показників - протягом 2027-2035 років.

Стратегічна ціль 5. Управління даними, епідеміологічний нагляд щодо ситуації, пов'язаної з поширенням вираженої ігрової залежності, моніторинг та оцінка здійснення національних заходів з реалізації заходів щодо мінімізації негативного впливу азартних ігор.

Завдання, спрямоване на досягнення стратегічної цілі, – створити цілісну національну систему збору, аналізу та моніторингу даних щодо поширеності ігрової залежності, забезпечити функціонування епідеміологічного нагляду за станом громадського здоров'я у контексті поширеності вираженої ігрової залежності (лудоманії) та впровадити прозорий механізм оцінки ефективності виконання заходів Стратегії.

Операційна ціль 1. Створення системи епідеміологічного нагляду та моніторингу ігрової поведінки населення.

Досягнення зазначеної цілі передбачається шляхом виконання таких завдань:

проведення регулярних загальнонаціональних репрезентативних досліджень (опитувань) щодо рівнів залученості населення до азартних ігор, моделей ігрової поведінки гравців та поширеності розладів психіки внаслідок патологічної пристрасті до азартних ігор;

впровадження системи епідеміологічного нагляду за динамікою захворюваності на виражену ігрову залежність (лудоманію), зокрема через інтеграцію даних медичної статистики (НСЗУ) та результатів скринінгів під час надання медичних послуг;

вивчення соціально-економічних чинників, що впливають на формування залежності, та аналіз впливу азартних ігор на стан благополуччя домогосподарств (рівень боргів, розлучень, вчинення правопорушень).

Операційна ціль 2. Цифровізація управління даними та розвиток моніторингових інструментів.

Досягнення зазначеної цілі передбачається шляхом виконання таких завдань:

забезпечення повноцінного функціонування Державної системи онлайн-моніторингу (ДСОМ) та її інтеграція з іншими державними реєстрами для аналізу реальних обсягів ігрової активності та виявлення проблемної та патологічної ігрової поведінки гравців;

автоматизація процесів обробки звітів організаторів азартних ігор, у тому числі про вжиті заходи для запобігання виникненню та боротьби з ігровою залежністю.

Операційна ціль 3. Координація, моніторинг та оцінка результативності заходів щодо мінімізації негативного впливу азартних ігор.

Досягнення зазначеної цілі передбачається шляхом виконання таких завдань:

проведення щорічного моніторингу виконання операційного плану та підготовка звітів про хід реалізації Стратегії;

здійснення незалежної оцінки результативності заходів з мінімізації шкоди від азартних ігор;

забезпечення міжвідомчого обміну даними між державними органами та для оперативного коригування заходів з мінімізації шкоди від азартних ігор.

Очікувані результати досягнення цієї цілі:

сформовано та щорічно оновлюється національний профіль ігрової залежності, що містить достовірні дані про кількість гравців, рівень захворюваності та соціально-економічні наслідки;

рішення щодо посилення регулювання або розширення допомоги приймаються на основі результатів епідеміологічного нагляду та наукових досліджень;

створено систему відкритого моніторингу виконання цієї Стратегії з доступними для громадськості щорічними звітами;

Державна система онлайн-моніторингу забезпечує 100 відсотків охоплення легального ринку, надаючи дані для раннього виявлення гравців з проблемною та патологічною ігровою поведінкою.

Запланований строк досягнення цільових показників — протягом 2027–2035 років.

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії

Фінансування заходів з реалізації цієї Стратегії здійснюватиметься за рахунок і в межах коштів державного та місцевих бюджетів, затверджених на відповідний рік, а також інших не заборонених законодавством джерел фінансування.

Згідно з нормами Бюджетного кодексу України джерелами формування спеціального фонду Державного бюджету України в частині доходів, з-поміж іншого, є плата за ліцензії у сфері діяльності з організації та проведення азартних ігор і за ліцензії на випуск та проведення лотерей.

Виконання заходів операційних планів забезпечується шляхом першочергового врахування потреб у ресурсах під час щорічного планування бюджетних запитів відповідними розпорядниками коштів.

Порядок проведення моніторингу, оцінки результатів реалізації Стратегії та звітування

Реалізація Стратегії передбачається протягом 2027-2035 років та забезпечується в межах компетенції спільними зусиллями заінтересованих центральних органів виконавчої влади, державних установ, державних та комунальних підприємств, та громадськості у три етапи: перший етап - 2027-2029 роки, другий етап - 2030-2032 роки; третій етап - 2033-2035.

Кількість регіонів, у яких проведено інформаційно-просвітницькі кампанії/заходи з питань профілактики вживання наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та з попередження шкоди для здоров'я, одиниць	15	15	17	17	20	20	25	25	25
Кількість регіонів, у яких розміщено соціальну рекламу про ризики азартних ігор і заходи профілактики ігрової залежності	15	15	17	17	20	20	25	25	25
Кількість загальнонаціональних інформаційних ресурсів, у тому числі, медіа, на яких розміщено соціальну рекламу про ризики азартних ігор і заходи профілактики ігрової залежності	3	3	4	4	6	6	10	10	10
Кількість організаторів азартних ігор, залучених до реалізації соціальних проєктів, спрямованих на компенсацію негативного впливу азартних ігор на суспільство	34	34	34	34	34	34	34	34	34
Частка пацієнтів з діагнозом «F63.0, Патологічна пристрасть до азартних ігор», яким надавалась медична допомога за Програмою медичних гарантій, відсотків	20	20	40	40	50	70	80	90	100
Частка сімей/осіб вразливих груп населення, у тому числі, які перебувають у складних життєвих обставинах, охоплених соціально-психологічною реабілітацією осіб із ігровою залежністю, відсотків	10	20	40	50	60	70	80	90	100
Частка закладів освіти, в яких проведено інформаційні та освітні заходи з педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками, спрямованих на розвиток компетенцій первинної профілактики ігрової залежності у здобувачів освіти, відсотків	10	20	30	40	50	70	80	90	100
Частка надавачів соціальних послуг, для яких проведено інформаційні та освітні заходи, спрямовані на розвиток компетентностей щодо виявлення осіб/сімей, які опинились в складних життєвих обставинах через зловживання азартними іграми та навичок надання їм допомоги, відсотків	10	20	30	40	50	70	80	90	100
Частка закладів охорони здоров'я, в яких проведено навчальні заходи з підвищення компетентності лікарів, надавачів психосоціальної допомоги	10	20	30	40	50	70	80	90	100

з питань профілактики, виявлення, діагностики, лікування вираженої ігрової залежності, відсотків									
Кількість загальнонаціональних репрезентативних досліджень (опитувань) щодо рівнів залученості населення до азартних ігор, моделей ігрової поведінки гравців та поширеності розладів психіки внаслідок патологічної пристрасті до азартних ігор, рівня захисту від ризиків ігрової залежності та доступності медичних і соціальних послуг	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Частка переданих до суду кримінальних проваджень, розпочатих за статтею 203 ² Кримінального кодексу України, відсотків	10	20	30	40	50	60	70	80	80
